

Sygn. akt VII U 3488/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 grudnia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku

VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Bożenna Zalewska

Protokolant: sekr. sąd. Joanna Synak

po rozpoznaniu w dniu 5 grudnia 2017 r. w Gdańsku na rozprawie

sprawy J. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania J. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

z dnia 25 kwietnia 2017r. nr znak: (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje wnioskodawcy J. M. prawo do emerytury z dniem ukończenia 60-tego roku życia.

SSO Bożenna Zalewska

Sygn. akt VII U 3488/17

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 25 kwietnia 2017 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił ubezpieczonemu J. M. prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnym warunkach z uwagi na niespełnienie warunków nabycia tego prawa, przewidzianych przepisami ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U.

z 2017 r. poz. 1383 j.t. ze zm.), dalej: ustawa, ponieważ nie został udowodniony wymagany 15 letni okres pracy w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Do pracy w szczególnych warunkach Zakład nie uwzględnił następujących okresów: od 01 lipca 1981 r. do 31 grudnia 1994 r., od 02 stycznia 1995 r. do 20 maja 1996 r. oraz od 01 lipca 1996 r. do 10 grudnia 1996 r. (z wyłączeniem korzystania z urlopu bezpłatnego w okresie od 21 maja 1996 r. do 30 czerwca 1996 r.)

Jednocześnie pozwany organ rentowy wskazał, iż nie uwzględnił następujących okresów pracy: od 14 października 1979 r. do 24 października 1979 r. (ubezpieczony nie otrzymał wynagrodzenia, okres po odbyciu zasadniczej służby wojskowej), od 21 maja 1996 r. do 30 czerwca 1996 r. oraz od 20 kwietnia 1998 r. do 15 lipca 1998 r. (okres przebywania

na urlopie bezpłatnym) oraz od 07 października 1997 r. do 08 listopada 1997 r. (okres nie został dostatecznie udowodniony) (k. 61-61 verte akt ubezpieczeniowych).

Od powyższej decyzji odwołanie z dnia 15 maja 2017 r. wniósł ubezpieczony J. M., wnosząc o ponowne rozpatrzenie jego wniosku o emeryturę i zaliczenie okresu zatrudnienia:

1. od 03 grudnia 1980 r. do 21 grudnia 1994 r. na podstawie umowy o pracę ze Spółdzielnią (...) z siedzibą w M. jako pracy w szczególnych warunkach (ubezpieczony podał, iż w tym okresie pracował jako mechanik w kanałach remontowych i kierowca samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze powyżej (...) tony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy),

2. od 02 stycznia 1995 r. do 10 grudnia 1996 r. na podstawie umowy o pracę ze Spółdzielnią (...) z siedzibą w M. jako pracy w szczególnych warunkach (ubezpieczony podał, iż w tym okresie pracował jako kierowca samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze powyżej (...) tony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy).

Jak wskazał ubezpieczony, powyższe mogą poświadczyć wskazani przez niego świadkowie. Z kolei dokumenty poświadczające okresy zatrudnienia zostały złożone przy wniosku o kapitał początkowy i z wnioskiem o emerytkę (k. 62 akt ubezpieczeniowych, k. 2 akt sprawy).

W odpowiedzi z dnia 07 czerwca 2017 r. na odwołanie ubezpieczonego, pozwany organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując argumentację zaprezentowaną w uzasadnieniu spornej decyzji.

Jak wskazał pozwany, ubezpieczony nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego, zaś na dzień 01 stycznia 1999 r. udowodnił wymagany staż pracy 25 lat. Natomiast ubezpieczony na dzień 01 stycznia 1999 r. nie udowodnił żadnych okresów wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Przy ustalaniu prawa do emerytury organ rentowy nie uwzględnił do okresów wykonywania pracy w szczególnych warunkach okresów: od 01 lipca 1981 r. do 31 grudnia 1994 r., od 02 stycznia 1995 r. do 20 maja 1996 r. oraz od 01 lipca 1996 r. do 10 grudnia 1996 r. z tytułu zatrudnienia w Spółdzielni (...) z siedzibą w M. (z wyłączeniem okresów urlopów bezpłatnych), ponieważ ubezpieczony nie przedłożył świadectw wykonywania pracy w szczególnych warunkach, a zapisy znajdujące się na świadectwach pracy są nieformalne. Brak zatem podstaw do przyjęcia, iż ubezpieczony w w/w okresach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (k. nienumerowane akt ubezpieczeniowych, k. 3-5 akt sprawy).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony J. M., urodzony dnia (...), w dniu 28 lutego 2017 r. złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. wniosek

o emeryturę w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnym warunkach. Ubezpieczony nie jest członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego. Wymagany wiek 60 lat ubezpieczony ukończył (...)

okoliczności bezsporne, vide: wniosek ubezpieczonego o emeryturę z dnia 06.07.2017 r. – plik II k. 1-8 akt ubezpieczeniowych

W toku postępowania przed organem rentowym ubezpieczony udowodnił według stanu na dzień 01 stycznia 1999 r. staż sumaryczny 25 lat; jednakże nie udowodnił wymaganych 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

dowód: wykaz wprowadzonych okresów ubezpieczonego – k. 32 akt kapitałowych

Decyzją z dnia 27 marca 2017 r. pozwany odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury, ponieważ nie został udowodniony wymagany 16 letni okres pracy w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Następnie ubezpieczony w dniu 03 kwietnia 2017 r. zwrócił się o ponowne rozpatrzenie jego wniosku o emeryturę, przedkładając dokumentację z (...) sp. z o.o. w G..

dowód: decyzja pozwanego o odmowie prawa do emerytury z dnia 27.03.2017 r. – k. 32-32 verte akt ubezpieczeniowych, wniosek ubezpieczonego z dnia 03.04.2017 r. wraz z załącznikami – k. 33-58 verte akt ubezpieczeniowych

Zaskarżoną w niniejszej sprawie decyzją z dnia 25 kwietnia 2017 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił ubezpieczonemu J. M. prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnym warunkach z uwagi na niespełnienie warunków nabycia tego prawa, ponieważ nie został udowodniony wymagany 15 letni okres pracy w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

dowód: decyzja pozwanego o odmowie prawa do emerytury z dnia 25.04.2017 r. – k. 61-61 verte akt ubezpieczeniowych

Ubezpieczony posiada prawo jazdy kategorii C od dnia 12 marca 1980 r.

dowód: prawo jazdy okazane na rozprawie w dniu 05.12.2017 r.

J. M. był zatrudniony w Spółdzielni (...) z siedzibą w M. w następujących okresach:

- **od 03 grudnia 1980 r. do 31 grudnia 1994 r.**, przy czym w okresie do 30 czerwca 1981 r. na stanowisku kierowcy-mechanika, a od 01 lipca 1981 r. na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego o ładowności powyżej (...) tony,
- **od 02 stycznia 1995 r. do 10 grudnia 1996 r.** na stanowisku kierowcy.

Spółdzielnia Kółek Rolniczych świadczyła usługi dla firm. Dysponowała dwoma samochodami ciężarowymi, wobec czego było zatrudnionych dwóch kierowców – ubezpieczony oraz T. C..

Początkowo na podstawie umowy o pracę z dnia 01 grudnia 1980 r. ubezpieczony był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku mechanika warsztatowego.

Z dniem 17 lutego 1981 r. ubezpieczonemu powierzono obowiązki kierowcy samochodu marki (...).

Następnie od 01 lipca 1981 r. ubezpieczony był zatrudniony na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego o ładowności powyżej (...) tony.

W okresie od 01 stycznia 1995 r. do dnia 31 grudnia 1995 r. ubezpieczony był zatrudniony w oparciu o umowę o pracę na czas określony na stanowisku traktorzysty, przy czym nie był widywany przy pracy na traktorze. Mimo powierzenia tego stanowiska ubezpieczony w dalszym ciągu jeździł samochodem ciężarowym.

Wnioskodawca zatrudniony był w pełnym wymiarze czasu pracy i stale pracował jako kierowca samochodu ciężarowego. Jeździł samochodem ciężarowym do firm i tam świadczył różne usługi. Ubezpieczony jeździł samochodem ciężarowym marki (...).

W trakcie omawianego zatrudnienia ubezpieczony korzystał z urlopu bezpłatnego w okresie od 21 maja 1996 r. do 30 czerwca 1996 r.

dowód: świadectwo pracy z dnia 31.12.1994 r. – k. 14-14 verte akt kapitałowych, świadectwo pracy z dnia 10.12.1996 r. – k. 15-15 verte akt kapitałowych, akta osobowe – koperta k. 13 akt sprawy, zeznania świadków S. B. oraz T. B. na rozprawie w dniu 05.12.2017 r. – protokół skrócony k. 24-26 akt sprawy, protokół elektroniczny k. 27 akt sprawy

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentacji zgromadzonej w aktach niniejszej sprawy, aktach osobowych ubezpieczonego ze spornego okresu, jak również w aktach rentowych pozwanego organu, których prawdziwość i rzetelność nie była przez żadną ze stron kwestionowana. Sąd również nie znalazł podstaw do podważenia jej wiarygodności z urzędu. W ocenie Sądu Okręgowego, fakt wykonywania przez ubezpieczonego pracy w szczególnych warunkach jako kierowca samochodów ciężarowych w spornym okresie znajduje potwierdzenie w zebranych w sprawie materiale dowodowym (świadcstwo pracy, akta osobowe, legitymacja ubezpieczeniowa).

Jednocześnie zwrócić należy uwagę na to, że w dokumentach z akt osobowych wykonywana przez ubezpieczonego praca została opisana w sposób nieostry.

Sąd zważył, iż dopiero treść złożonych w toku postępowania zeznań świadków pozwoliła ustalić, jaką pracę rzeczywiście świadczył ubezpieczony.

Niewątpliwie faktyczny rodzaj pracy ubezpieczonego został potwierdzony zeznaniami następujących świadków. Świadek S. B. pracował w (...) jako traktorzysta w latach 1976-2005. Z kolei świadek T. B. w tej S. pracował od 1974 r. do 2005 r.

Należy wskazać, iż świadkowie ci stanowili wiarygodne osobowe źródło dowodowe dla Sądu, ponieważ pracowali wraz z ubezpieczonym w w/w zakładzie pracy w okresie pokrywającym się z zatrudnieniem tam ubezpieczonego. Świadczenie ci w sposób zbieżny i dla Sądu wiarygodny opisywali rodzaj i dokładne zadania, jakie wnioskodawca wykonywał w spornym okresie. Nadto w ocenie Sądu mieli oni obiektywną możliwość posiadania wiedzy na temat rodzaju i charakteru pracy ubezpieczonego, mając z nim częstą styczność. Świadek S. B. zeznał bowiem: „wnioskodawca zatrudniony był w pełnym wymiarze czasu pracy i stale pracował jako kierowca powyżej (...) tony”. Natomiast świadek T. B. oświadczył: „Ja wnioskodawcę widziałem tylko na ciężarówkach. Na traktorze go nie widziałem”.

W świetle poczynionych ustaleń faktycznych odwołanie skarżącego J. M. jest zasadne i z tego tytułu zasługuje na uwzględnienie.

Przedmiotem niniejszego postępowania była kwestia ustalenia prawa ubezpieczonego do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnych warunkach. Wyniki przeprowadzonego przez Sąd postępowania dowodowego wykazały, że wnioskodawca legitymuje się wymaganym 15-letnim stażem pracy w szczególnych warunkach, co sprawia, iż stanowisko organu emerytalnego odmawiające wnioskodawcy prawa do wcześniejszej emerytury, nie jest słuszne.

Ogólne zasady nabywania prawa do emerytury dla ubezpieczonych urodzonych po 1948 r. zostały uregulowane w treści art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r.

o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1383 j.t. ze zm.), dalej: ustawa, zgodnie z którym ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, tj. spełniają łącznie następujące warunki:

- 1) legitymują się okresem zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż: 65 lat dla mężczyzn, 60 lat dla kobiet,
- 2) mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej: 25 lat dla mężczyzn, 20 dla kobiet,
- 3) nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Aktem wykonawczym, do którego odsyła ustawa, jest rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Stosownie do treści § 4 tego rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W wykazie A – prac w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego – stanowiącym załącznik do rozporządzenia w dziale VIII (W transporcie i łączności) pod pozycją 2 wskazano prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej (...) tony, specjalizowanych, specjalistycznych (specjalnych).

Wskazać również należy, iż zgodnie z przepisem § 2 ust. 1 i 2 powołanego wyżej rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Okresy pracy natomiast, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy (§ 2 ust. 2).

Trzeba jednak zwrócić uwagę, że zgodnie z utartą praktyką i orzecznictwem w postępowaniu przed sądem okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przewidziane rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze mogą być ustalane także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia z zakładu pracy (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984 r., III UZP 6/84 oraz uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 r. III UZP 48/84), a więc wszelkimi dopuszczalnymi przez prawo środkami dowodowymi.

Bezspornym jest, iż ubezpieczony w dniu 24 lutego 2017 r. osiągnął 60 rok życia. Wnioskodawca na dzień złożenia wniosku nie był członkiem OFE oraz udowodnił wymagany 25-letni okres składkowy i nieskładkowy.

Przedmiotem sporu pozostawało ustalenie, czy za prace w warunkach szczególnych (prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej (...) tony, specjalizowanych, specjalistycznych (specjalnych) uznać można było opisany powyżej sporny okres zatrudnienia ubezpieczonego w Spółdzielni (...)z siedzibą w M..

W ocenie Sądu Okręgowego, fakt wykonywania przez ubezpieczonego pracy w szczególnych warunkach jako kierowca samochodów ciężarowych w w/w okresie znajduje potwierdzenie w zebranych w sprawie materiale dowodowym (świadectwa pracy, akta osobowe, legitymacja ubezpieczeniowa). Niewątpliwie faktyczny rodzaj pracy ubezpieczonego został potwierdzony zeznaniami świadków T. B. i S. B., którzy zgodnie wskazali, iż wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał w warunkach szczególnych właśnie prace wyłącznie jako kierowca samochodu ciężarowego powyżej (...) tony.

Jak zatem ustalił Sąd Okręgowy, w okresie będącym przedmiotem sporu w niniejszej sprawie, to jest od 03 grudnia 1980 r. do 31 grudnia 1994 r. oraz od 02 stycznia 1995 r. do 10 grudnia 1996 r. J. M. był zatrudniony w Spółdzielni (...)z siedzibą w M.. Od dnia 01 lipca 1981 r. wykonywał on stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracę kierowcy samochodu ciężarowego o ładowności powyżej (...) tony.

Spółdzielnia Kółek Rolniczych świadczyła usługi dla firm. Dysponowała dwoma samochodami ciężarowymi, wobec czego było zatrudnionych dwóch kierowców – ubezpieczony oraz T. C..

Początkowo na podstawie umowy o pracę z dnia 01 grudnia 1980 r. ubezpieczony był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku mechanika warsztatowego. Z dniem 17 lutego 1981 r. ubezpieczonemu powierzono obowiązki kierowcy samochodu marki (...).

Następnie od 01 lipca 1981 r. ubezpieczony był zatrudniony na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego o ładowności powyżej (...) tony. W okresie od 01 stycznia 1995 r. do dnia 31 grudnia 1995 r. ubezpieczony był zatrudniony w oparciu o umowę o pracę na czas określony na stanowisku traktorzysty, przy czym nie był widywany przy pracy na traktorze. Mimo powierzenia tego stanowiska ubezpieczony w dalszym ciągu jeździł samochodem ciężarowym.

Wnioskodawca zatrudniony był w pełnym wymiarze czasu pracy i stale pracował jako kierowca samochodu ciężarowego. Jeździł samochodem ciężarowym do firm i tam świadczył różne usługi. Ubezpieczony jeździł samochodem ciężarowym marki (...).

Nie bez znaczenia jest także fakt, iż ubezpieczony posiada prawo jazdy kategorii C od dnia 12 marca 1980 r.

W ocenie Sądu Okręgowego, wobec udowodnienia wykonywania stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w warunkach szczególnych ubezpieczony J. M. spełnił wszystkie przesłanki dla nabycia emerytury w obniżonym wieku, ponieważ osiągnął 60 rok życia, na dzień złożenia wniosku udokumentował okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze 25 lat, nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego, a także spełnił przesłankę udokumentowania stażu co najmniej 15 lat pracy wykonywanej w szczególnych warunkach (15 lat, 3 miesiące i 29 dni).

W tym miejscu zważyć należy, iż jako stażu pracy w warunkach szczególnych nie można uwzględnić następującego okresu od 21 maja 1996 r. do 30 czerwca 1996 r., bowiem wówczas ubezpieczony korzystał z urlopu bezpłatnego i nie świadczył pracy.

W konkluzji Sąd Okręgowy na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. w związku z cytowanymi wyżej przepisami, w sentencji wyroku zmienił zaskarżoną decyzję organu rentowego z dnia 25 kwietnia 2017 r. i przyznał ubezpieczonemu J. M. prawo do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach z dniem ukończenia 60-tego roku życia. Sąd Okręgowy wziął pod uwagę fakt, iż wymagany wiek 60 lat ubezpieczony osiągnął w dniu 24 lutego 2017 r., wniosek o emeryturę złożył w dniu 28 lutego 2017 r. oraz dyspozycję art. 129 ust. 1 cyt. ustawy, zgodnie z którym świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca w którym zgłoszono wniosek.

SSO Bożenna Zalewska